

KÄLLSORTERA

Information från Östra Göinge Renhållnings AB.
Till dig som bor i Osby och Östra Göinge kommuner.

Ö-Grabben

Är vår nya medarbetare som glatt hjälper dig när det behövs, med tips och sorteringshjälp t.ex. på hur du kan minska mängden brännbart avfall.

Bra för dig och Bra för miljön!

Se sid 6

Ändrade tömningsdagar under jul- & nyårshelgen

Vecka 52 och 1 kommer vi på grund av inkörning att tömma era sopkärl onsdag till söndag. Vänligen ställ ut kärlet på er ordinarie tömningsdag och låt stå tills det har blivit tomt.

Öppettider jul & nyår

- Alla röda dagar har vi stängt, samt jul -och nyårsafton.
Den 23 december stänger vi kl. 12:00
 - Mellandagarna Öppet som vanligt
- Kundtjänst: 044-790 59 90 Kl 9:30-15:00

Under semesterperioden 27/12 – 7/1 har vi lägre bemanning, både på växel och kundtjänst. Det innebär att svarstiderna kan bli något längre samt att vi kommer att ha middagsstängt mellan 12.00 - 12.45. Vi hoppas du har överseende med detta.

På gång:

Förändringar i organisationen -
Sidan 2

Ö-grabben rycker ut
Sidan 6

Årets julklapp

Det återvunna plagget!
Läs mer om hur man kan handla miljövänliga julklappar på sidan 5!

VD har ordet

Förändringar

Sedan förra numret av Källsortera har vi haft en lång torr sommar som aldrig tycktes ta slut och därefter en varm fuktig höst. Klimatet och vädret förändras snabbt, liksom även ÖGRABs verksamhet. Peter Johansson slutade som VD i september efter drygt fyra framgångsrika år på ÖGRAB och undertecknad har fått uppdraget som tillförordnad VD under tiden som ny VD rekryteras. Beslut om ny VD förväntas i slutet av november.

För mig, som aldrig arbetat i ett renhållningsbolag tidigare, är det en mycket spännande och lärorik verksamhet. Jag lär mig något nytt varje dag tack vare mina duktiga och engagerade medarbetare.

Hösten har präglats av arbete med upphandlingarna för insamling av hushållsavfallet och tömningen av slambrunnar. När det gäller slamtömningen kommer vi att få en ny entreprenör fr.o.m 1 februari 2019, Malmberg Miljöhantering och vi hoppas det ska bli en smidig och bra övergång till den nya entreprenören. När det gäller hämtning av hushållsavfall har vi kommit överens med nuvarande entreprenör, Ohlssons, att de ska bedriva verksamheten t o m den 30 november 2019. Här blir det alltså ingen övergång till ny entreprenör den 1 februari utan allt ska förhoppningsvis fungera som tidigare.

2017 och 2018 har varit bra år för ÖGRAB med stärkt ekonomisk ställning. Detta har inneburit att vi har kunnat göra en återbetalning till villa- och fritidshusabonenterna med drygt 2 miljoner kronor under december 2017 och dessutom sänka renhållningstaxan under 2018 med motsvarande ca 2,5 miljoner kronor.

Under 2019 kommer vi dock att få avsevärt högre kostnader för både hämtning av avfallet och slamtömningen. Generellt har transportkostnaderna stigit kraftigt under 2018, främst beroende på höga drivmedelskostnader. Exempelvis har priset på diesel bara under 2018 ökat med ca 20 %. Eftersom renhållningsverksamheten består av mycket transporter påverkas våra hämtningskostnader direkt av stigande transportkostnader. Detta har medfört att renhållningstaxan förmodligen måste räknas upp under 2019 med det index som finns inlagt i taxan. När detta skrivs är beslut om detta ännu inte taget men blir det verklighet kommer avgifterna att höjas med 3,8 %.

Det jag lärt mig under min korta tid på ÖGRAB är hur viktigt det är att fortsätta sortera och på alla sätt försöka minska de fraktioner som kostar ÖGRAB pengar att bli av med – som den brännbara fraktionen. Detta har en stor påverkan på ÖGRABs möjlighet att hålla så låga taxor som möjligt.

Ibland kan man höra att Sverige importerar avfall från andra länder, och det är lätt att få uppfattningen att svenska värmeverk köper in osorterat avfall för att bränna i sina värmeverk, i brist på eget avfall.

Detta är naturligtvis inte sant, utan en myt som dock verkar svår att avliva. Sanningen är att de som exporterar avfall till svenska värmeverk får betala för detta, på samma sätt som ÖGRAB får betala för att bli av med sin brännbara fraktion, eftersom vi inte har något eget värmeverk att leverera till.

I Sverige energiåtervinns cirka 1,4 miljoner ton importerat avfall från främst Norge, Storbritannien och Irland - avfall som annars skulle ha hamnat på deponi, det vill säga soptipp. Att Sverige kan exportera denna miljötjänst och undvika att åtminstone en liten del av avfallet hamnar på deponi är bra för både klimatet och miljön. Det är dock bättre att från början undvika att ge upphov till avfall som inte återvinns – dels för att minska vår miljöpåverkan och dels för att minska på kostnaderna som det brännbara avfallet medför.

Fortsätt källsortera – det är dumt att bränna upp pengar!

Arne Bertilsson

Vi på ÖGRAB tackar alla för ett gott samarbete under 2018 och önskar en

*God Jul och ett
Gott Nytt år till er alla!*

SMS-avisering

Sophämtningen i din telefon!

Du vet väl att du kan anmäla dig till SMS-avisering? Då får du ett SMS dagen innan tömning som talar om vilket kärl som ska tömmas. Du kan få SMS-avisering till mer än ett telefonnummer. Har du flera fastigheter är det nu också möjligt för dina hyresgäster att få SMS-avisering.

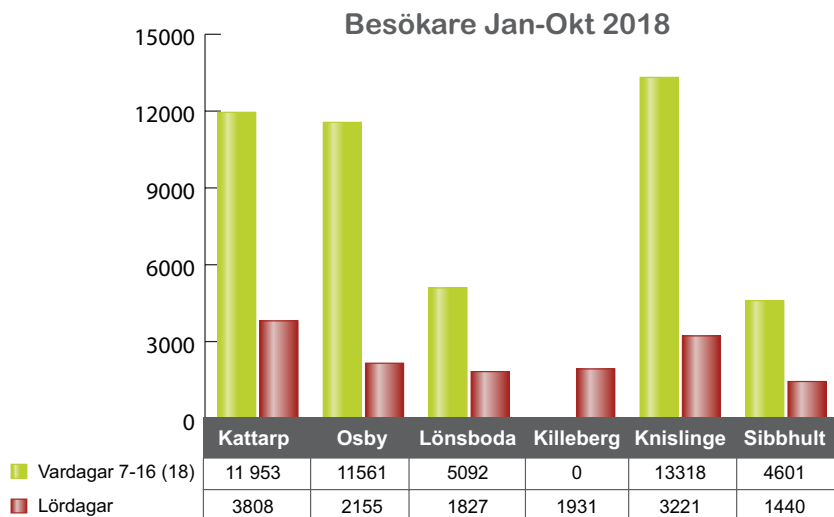
Du anmäler dig enklast på vår hemsida.

www.ograb.se/Hushall/SMS-avisering, eller ring kundtjänst på 044- 790 59 90

Tips för ett smidigt ÅVC-besök!

Vi har många besökare på våra ÅVC och vi jobbar kontinuerligt med att våra centraler ska vara ett trevligt ställe att besöka. Men vi behöver alla hjälpas åt.

● Allt avfall som lämnas ska vara sorterat. Alla våra ÅVC har samma sortering. Ditt avfall kan innehålla både farliga och värdefulla ämnen. Genom att sortera avfallet tas det omhand på ett säkert sätt och det mesta kan återvinnas. Fråga personalen om du är osäker på sorteringen.

● Sortera upp avfallet redan när du lastar det. Är avfallet sorterat när du kommer till ÅVC går besöket mycket snabbare och smidigare. Du spar tid och vi slipper långa köer.

● Ta med egen bärhjälp. Pga. arbetsskaderisken får vår personal inte hjälpa till med att bära tunga saker

● Ha alltid ditt körkort eller passerkort tillgängligt när du kommer fram till bomarna, det undviker köbildning.

● Vissa material har vi inte tillstånd för eller inte kan ta emot.

Vi jobbar för att våra ÅVC ska vara säkra. Håll barn under uppsikt och var uppmärksamma på trafiken inne på återvinningscentralen. Tänk på att det inte är tillåtet att ta med sig saker från återvinningscentralen.

Tömningskalender

Snart finns tömningskalendern för 2019 att skriva ut från www.ograb.tomningskalender.se

Har du inte möjlighet att skriva ut själv är du välkommen att ringa kundtjänst och beställa. Då skickas din tömningskalender hem till dig med brev.

Tänk på att:

Det är fastighetsägarens ansvar att lossa avfall som frusit fast.

För att minska risken för fastfruset avfall låt fuktiga påsar stå utanför kärlet en stund för att frysa till, innan ni lägger ner det.

Tänk på att:

Man själv får beställa nya kompostpåsar. Detta då det tidigare slängdes stora mängder oanvända kompostpåsar vid automatisk leverans. Vi har sedan 2017 därför ändrat så att man istället nu själv beställer kompostpåsar.

Du är välkommen att ringa till kundtjänst (044- 790 59 90) eller beställa via hemsidan och få dem levererade i samband med tömning. På vardagar kan du även hämta på kontoret i Kattarp.

Hemsidan

I början av 2018 gjorde vi om vår hemsida i ett led att förbättra kommunikationen med våra abonnenter. Samma innehåll – men med ett optimerat informationsflöde.

På vår hemsida har du möjlighet att utföra de flesta av dina kundtjänst-ärenden, så som att lägga beställning på kompostpåsar eller få hjälp med sortering.

På www.ograb.se kan du utföra de flesta kundtjänst-ärendena.

SopSorteringsAkademin är inne på sin tredje termin och börjar bli ett etablerat inslag i skolorna.

Vi som föreläser har fått möta många engagerade elever och lärare, och förhoppningsvis har även ni anhöriga kanske fått höra om och ta del av SSA?

Under det första året som gått har vi tagit fram material till de sju olika delmålen som utgör vårt program. Vi har anpassat detta material till en lektion per klass och år, och kompletterat hemsidan med material för efterarbete. Allt detta och mycket mer finns att hitta och fritt ladda ner från www.ograb.se/ssa

I samband med SSA har vi även tagit fram konceptet Soperhjältarna, som vi introducerade i förra numret av Källsortera. Konceptet är tänkt att vidareutvecklas för att passa även i förskolan. Är du nyfiken på vilka Soperhjältarna är finns även dessa att hitta på hemsidan.

Soperhjältarna

Plutte och hans vänner har fått egna presentationer på vår hemsida.

Vill ni lära känna dem och hämta material som kan användas när ni arbetar med avfall och miljö så surfa in på www.ograb.se!

Är du en Soperhjärte?
Stryk under rätt svar

Frågetest:
Återvinnaren

Vad kan en plastgran vara gjord av?

1. Ett mjölkpaket
- X. En senapsflaska (t.ex. Johnnys)
2. En sillburk

Vad gör man med de överblivna (oätliga) resterna från julbordet?

1. Man gör jord av det.
- X. Man eldar upp det.
2. Man gör biogas av det.

3. Vad kan chokladasken återvinnas till?

1. En stol
- X. En fleecetröja
3. Vägar

4. Vad kan man göra av återvunna värmeljusbehållare?

1. Pepparkaksformar
- X. Presentpapper
2. Julgranskulor

5. Vad kan julmustflaskan (i glas) återvinnas till?

1. En adventsljusstake
- X. En sillburk
2. En julgransfot

Hej
Jag har hittat en plastförpackning.
Kan du hjälpa mig att slänga den i tunnan?

Minimera avfallet

Ljuvliga pizzor av julens rester!

2 sats pizzadeg

2 sats tomatsås

Julskinkspizza

Strimlad skinka
Brysselkål, tunt skivad som smörstekts med flagad mandel
Några klickar julsenap
Riven julost, t.ex. gouda

Prinskorvspizza

Skivad prinskorv
Smörstekt grönkål med chiliflakes
Skivad fikon
Avsluta med bitar av gorgonzolaost, eller annan smakrik ost som blivit över från ostbrickan.

Tips: Gör pizzasalladen av rödkål i stället för vitkål, och blanda i lite tärnad apelsinbitar. Blanda i en skvätt överbliven glögg i lagen, så har du fått en optimal julig pizzasallad

Julpyssel

Återanvänd avfallet istället för att slänga det! Så här gör du för att få en snygg juldekoration av gamla pappersrullar!

1. Klipp toarullen i ungefär 5 mm breda remsor.

2. Lägg fem remsor ihop i en stjärna och limma.

3. Vik fem andra remsor på mitten.

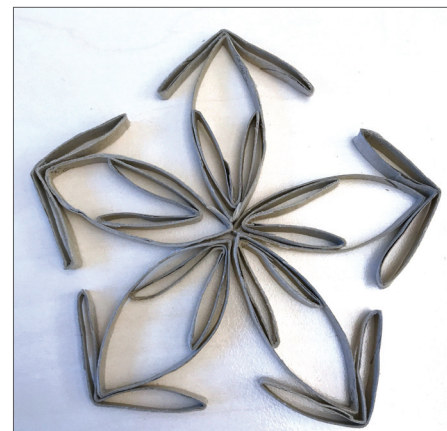
4. Limma dem på plats inuti remsorna ovan.

5. Vik ytterligare fem remsor på mitten

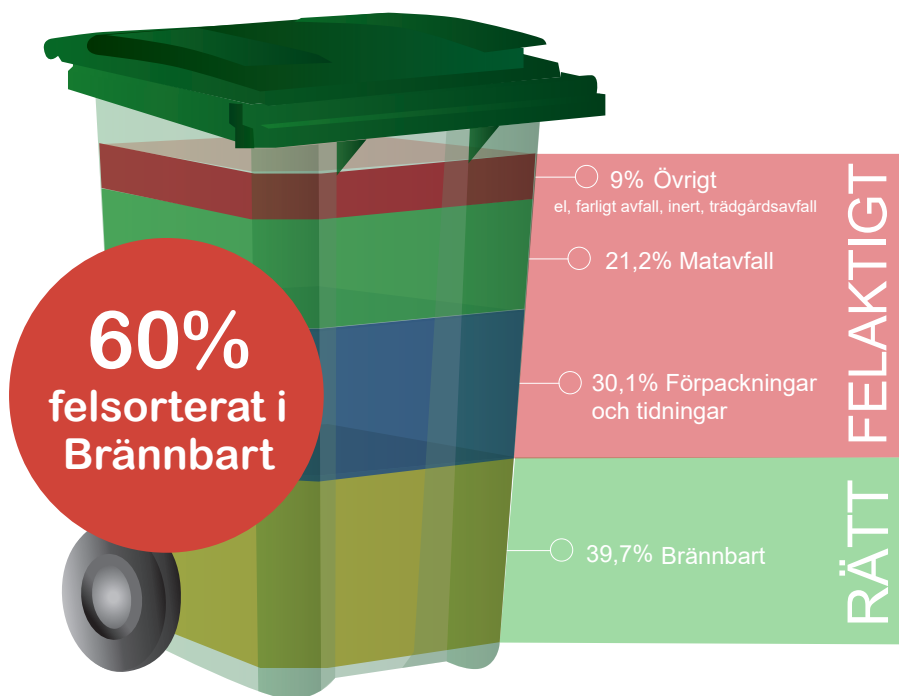

6. Limma på uddarna av de fem första remsorna.

7. Klar! Valfritt: trä ett snöre i stjärnan och häng upp i granen! Det går även bra att spraya den i en fin färg.

Så här sorterar hushållen sitt avfall.

Så här såg innehållet i det brännbara ut

I maj 2018 utförde vi plockanalyser av matavfallet och det brännbara avfallet i våra båda kommuner. En sammanfattning av den här analysen publicerades sedan i Allt om Göinge/Osby nummer 14, och finns detaljerad på vår hemsida.

Resultatet av plockanalysen visade att det tyvärr fortfarande slängs en stor mängd förpackningar och återvinningsbart material i den brännbara fraktionen (se illustration).

Varje förpackning som sorteras felaktigt i brännbart är inte enbart en förlorad intäkt som påverkar taxan, utan även en förlorad resurs. Varje gång vi återvinner en förpackning slipper vi nämligen ta en bit av jordens naturresurser för att tillverka en ny.

Insamlade mängder avfall

Varje månad för vi statistik över hur mycket avfall vi samlar in från våra abonnenter.

Vi kan tydligt se att denna avfallsmängd ständigt ökar från år till år. Från 2016 till 2017 ökade avfallsmängden med tre ton och i år ser denna ökning ut att bli avsevärt mycket högre (se statistik). På sidan 5 kan ni få tips och idéer om hur man kan minska sitt avfall.

Från 2016 till 2017
ökade avfallsmängden med
3 ton

	Jan-Okt 2017	Jan-Okt 2018
Brännbart	1 696 ton	1 730 ton
Matavfall	1 473 ton	1 519 ton
Deponi	57 ton	42 ton
Tidningar	730 ton	679 ton
Pappersförp ..	272 ton	296 ton
Plastförp.....	268 ton	321 ton
Metallförp	82 ton	85 ton
Glasförp	393 ton	412 ton

Ö-Grabben rycker ut!

GLAS – Sortering och återvinning

De glasförpackningar ni lämnar i våra fraktioner Ofärgat och Färgat glas återvinns av Svensk Glasåtervinning i Hammar, Närke. Återvinningen täcker behovet av nytt glas då det är ett material som kan återvinnas hur många gånger som helst!

För att återvinningen ska fungera får glasförpackningarna inte blandas med andra föremål så som:

- **Keramik, sten och porslin.** Dessa material smälter inte vid normal glassmältning och t.ex. kristallglas innehåller bly. Dessa material sorteras som deponi i hushållen, eller som rena massor på ÅVC.
- **Dricksglas, fönster och spegelglas.** Även dessa kan innehålla bly, och är av en annan glaskvalitet än förpackningarna.
- **Glödlampor** innehåller tungmetaller. Dessa ska istället sorteras i påhångsbox 1, eller som ljuskällor på ÅVC.
- **Lock och kapsyler av plåt och plast.** Dessa ska istället sorteras som plast -eller metallförpackningar.

Det ofärgade och färgade glaset hålls separerat genom hela processen från insamling, omlastning och transport. Om färgat glas hamnar bland det ofärgade, måste innehållet klassas som färgat. Glasbruken tvingas då producera ofärgat glas av nya råvaror. Genom att sortera rätt, så hjälper vi glasbruken att använda ännu mer återvunnet glas i sin tillverkning.

2017 samlade vi (ÖGRAB) in 237 ton färgat glas och 332 ton ofärgat glas. Är du intresserad av att veta mer om glasåtervinning? Besök <https://www.glasatervinning.se/> för att lära dig mer om SGÅ:s arbete!

Lägg ej dessa i glasförpackningar. Dricksglas kan innehålla bly och glödlampor andra tungmetaller.

Andra vanliga felsorteringar

- **Tryckimpregnerat trä:** Detta ska slängas i nämnd fraktion, och inte i rent trä (endast i Kattarp)
- **Eternit/asbest:** Detta ska slängas i containern för asbest, max 100 kg per år och hushåll (endast i Kattarp)
- **Wellkartonger:** Ska vara tomma och tillplattade.
- **Papperskassar** får ej slängas bland tidningar, ska istället slängas i pappersförpackningar.
- **Sprayburkar** med t.ex. deodorant eller hårspray ska vara pystomma och slängs då i metallförpackningar. Är de inte helt tomma så sorteras de som farligt avfall.

Är du osäker på sorteringen kan du använda dig av Avfallskollen på vår hemsida, eller fråga vår kunniga personal.

Sortering PVC

Vi har fått hårdare krav på oss för avlämningen av PVC, vilket medför en förändring av sorteringen på våra ÅVC. PVC ska därför numera sorteras i fraktionen sammansatt material. Denna fraktionen sorteras sedan vidare i Kattarp, och blir till flera olika rena fraktioner.

Sorteringstips!

Nu är glada julen slut, nu ska allt sorteras ut!

Presentpapper

– pappersförpackning

Frigolit från förpackningar

– plastförpackning

Julgran – grovavfall/ÅVC

Tomtebloss – brännbart

Kartong – pappersförpackning

Ljusslinga – elavfall

Ljusstumpar – brännbart

Snören & tejp – brännbart

Värmeljushållare

– metallförpackning

Wellpapp, mindre bitar

– pappersförpackning

Wellpapp, större bitar

– lämnas till ÅVC OBS! Kartongerna ska vara tomma och tillplattade.

Julgranskula (glas) deponi

Julgranskula (plast) brännbart

Trasig glödlampa - ljuskällor

ÖPPETTIDER PÅ ÅVC

Huvudkontor Kattarp Växel Tel: 044-790 59 80, Kundtjänst Tel: 044-790 59 90

	Mån	Tisd	Ons	Tors	Fred	Lörd
Kattarp Tel: 044-790 59 93 Endast ÅVC-frågor.	7-16	7-18	7-16	7-16	7-16	8-14
Osby Mossvägen 35 Tel: 044-790 59 88		8-12 12.45-16		10-12 12.45-18		☀ 8.30-12.30 ❄ 3:e lörd varje månad 8.30-12.30
Lönsboda Nytebodavägen 32 Tel: 044-790 59 88	10-12 12.45-18		8-12 12.45-16			☀ 8.30-12.30 ❄ sista lörd varje månad 8.30-12.30
Sibbhult Industrigatan 1 Tel: 044-790 59 89	10-12 12.45-18		8-12 12.45-16			☀ 8.30-12.30 ❄ 2:a lörd varje månad 8.30-12.30
Knislinge Lertagsvägen Tel: 044-790 59 89		10-12 12.45-18		8-12 12.45-16		☀ 8.30-12.30 ❄ 1:a lörd varje månad 8.30-12.30
Killeberg Brunnsgatan 6						☀ 8.30-12.30 ❄ 8.30-12.30

☀ = 1 april - 30 sept ❄ = 1 okt - 31 mars

December 2018 – juni 2019

Alla röda dagar har vi stängt, samt midsommar-, jul -och nyårsafton. Den 23 december stänger vi kl. 12:00

Kontrollera alltid öppettider på www.ograb.se

Din tomt – Chaufförens arbetsmiljö

Vintern är återigen här. Vi behöver då som vanligt din hjälp med att ge våra chaufförer en säker arbetsmiljö.

- Vänligen skotta och halkbekämpa fram till avfallskärnen.
- Ta bort eventuella snövallar runt kärnen.
- Ploga och sanda tillfartsvägar från allmän väg fram till kärnen.
- Tänk på att låta avfallet torka innan du lägger det i kärnen, då minskar risken för att det fryser fast.

Slamtömning under vintern?

- Vänligen skotta och halkbekämpa fram till slambrunnen.
- Skotta även fram locket på brunnen.

Tack för din hjälp!

